

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Plac: SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 ft — k.
Félévre	5 ft — k.
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitsor egyszeri beiktatásáért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr Nyilttér 4 hasábospetitsorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, július 16.

136. szám

Debreczen, július 15.

II.

A három éves mandatum mellett az az argumentum, hogy: „a nemzetnek minden három évben alkalma nyílik a dolgok folyása feletti meg, avagy meg nem elégedését nyilvánítani,“ de ha az ellenzék által felhozott ama másik argumentum is áll, hogy t. i. a választások nem a meghamisítatlan közvélemény nyilvánulása? akkor az első argumentum elestik, s a választások pusztán etetési, itatási, és megvesztegetési orgiákká törpülnek, melyek hogy a közérkölcsök romlására minél gyakrabban ismétlődjenek, abban az országra nézve nem láthatni semmi hasznót. S ha tekintetbe vesszük ama kortes argumentumokat, melyek szintén a gyakori választások mellett szólnak, az ellenzéki évek veszélyességével tökéletesen tisztában vagyunk. Általános közvélemény ugyanis a kortesek közt, hogy minden évben legalább is háromszor kellene választani, mert akkor lenne jó világ. Egyik választástól a másikig nem kellene mégcsak dolgozni se!

Ime a nép fogalma e gyakori választásokról, mely, hogy a kormányzás feletti meg, avagy meg nem elégedését mennyire involválja, — a legösszintebben kibeszéli. A választás reá nézve nem más, — mint dologtalanság és evés ivás, amit neki mind a két fél bőven kiszokott szolgáltatni.

Es ez nemcsak Magyarországon van így. Magát az alkotmányos Angliát is az birta a mandatumok idejének meghosszabbítására, mert belátta, hogy a rövid időköz semmi hasznára sincs az országnak, míg ellenben kárt, nagyon sokat lehetne felsorolni.

Ne áltassuk magunkat, és ne igyekezzünk az ámitásnak saját magunkra való erőszakolására, s a valóságnak meghamisítására; mert igaz az, hogy a parlamenti alkotmány alapja a népképviselést levén, ennek kifejezése a választás. Ennél okosabbat még nem bírt a világ kitalálni, de hogy ezek a választások olyan tiszta és szűzies nyilvánulási len-

nének a népkaratnak, mint a milyeneknek lenniök kellene, csak nem akarjuk magunkkal elhitetni. De nem azt akarom mondani ezzel, hogy nem a többség akaratát fejezik ki, mert ha ezt az elvet fogadjuk el, akkor a parlamenti alkotmányt el kell törölnünk, hanem igen is azt, hogy míg e kifejezés ténynyé válik, oly országos felfordulásba, hogy úgy mondjam, — moecos hullámozásba kerül, — milyet minél gyakrabban az ország nyakára hozni, nem mondhatjuk tapintatnak.

A kormányok elnépszerűtlenségét vagy bukását úgy is az események és tettek szokták előidézni, melynek kifejezése minden esetben a parlament és a sajtó. Ez dobja a követ a közvélemény tengerébe, s ez a kő idézi elő a hullámzást. Megvan a bedobott kőnek az a sulya, hogy hullámokat verjen? Am okvetlenül verni fog, de ha a kő csak mesterségesen van felfújva, a hullámozás rendszeren csak pillanatnyi. De a valódi hullámverést nem igen szokták kiállni a csak ideiglenes időre készült kormányépületek, s ha bár a Tiszáé vasból lenni látszik, egyszer mégis erősen ingott már. Es legyen az a választási idő öt avagy három év, a legtöbb kormányépület időközben dül össze, enélkül hogy a választásokat bevárni képes lenne. Ezért tehát az ország nyugalma minden három évben megbolygatni nem szükséges.

Mi az egyes kerületek képviselőinek egyéniségeit illeti, az se argumentum. Ne legyenek a kerületek kiskorúak és válasszák meg embereiket, mert hogy egy ismert, kipróbált jellemben inkább lehet bízni három évig mint öt évig, nagyon furcsa világlátása a karakternek, de ha mégis fordulhatnak elő eshetőségek, ismét csak nem igényelheti az az egy-két kerület, hogy miatta az egész ország békéje felzavartassék. Mert hogy a választási év egy valóságos háború éve, az tagadhatatlan, ha bár nem hull is el annyi ember, de zavar és költség tekintetéből egy-egy kis tatárjárás. Es ha most már beigazolható, hogy az állam az 5 éves man-

datumnak nem vallja annyi kárát mint a minden három évben megújuló háborúnak, miféle ész lehet az, mely mégis a három évet erőlteti? Hát bizony csakis az ellenzéki pártoskodás, csakhogy ami istennek hála ma már lejártá magát, s attól, hogy eme üdvös intézkedést megakadályozni képes legyem, nem félhetünk.

Külföld.

Az angol alsóházról. Az alsóház tegnapi ülésén Bourke állam titkár válaszul Fitz-Maurice kérdésre, a következőket közölte a házzal: „Hickel festménye, mely az alsóház üléstermét, a milyen az 1843-ban volt ábrázolja, Ferencz József császár és király ő felsége tulajdonosa volt. Ő felsége a festményt lady Paget-nek, a bécsi angol nagykövet nejének ajándékozta ki azt a nemzeti képcsarnok rendelkezésére bocsátotta. Nincs szándékban, hogy az e tárgyban váltott levelek tartalma közzé tésésék. A nemzeti képcsarnok igazgatója majd az évi jelentésben fogja elmondani ama körülményt, mely ily fontos történelmi érdekekkel, bíró műkincs megszerzését szükségessé tette.“ Bourke államtitkár e szavakkal végezé előadását: „Meg vagyok győződve s szabad is azt nyíltan kimondanom, hogy az egész nemzet halálát adozik Ferencz József császár és király ő felségének kegyes és nagylelkű adományért és hogy az ország azt mint a nemzeti gyűjtemény egyik becses és érdekes darabját hála köszönettel fogadja!“

Az ülés folyamán Churchill lord a következő nyilatkozatokat tette: Az afganisztáni emirrel nem folytatók tárgyalásokat az iránt, hogy Kandahar angol katonaság szállja meg; szólnak nincs is tudomása róla, hogy a kormány ily tárgyalásokba szándékoznék bocsátkozni, de Angolország kötelezve van, hogy bizonyos körülmények között a emirnek katonai segílyt nyújtson, ha ezt az emir Kandahar megvéde végett kéri. Reméli, hogy akkor, bármely kormány vezesse is az ország ügyeit, Angolország határozott politikát fog követni. Furcsán hangzik az a kérdés, vajjon Kandahar az emir beleegyezésével, vagy beleegyezése nélkül szándékoznak megszállni. Ily megszállás az ellenségeskedés jellegét viselné magán, a mire annál kevésbé járunk, mert most az emir Angolország harátja és szövetségese.

Bourke reméli, hogy rövid időn aláira-

— Az én szavamra, ha mondom. Ide vele!

A fiatal ember hátat fordított. — Majd máskor beszélök önnel. — En most akarom. . . Most, te semmi házi koldus, a ki az én leányomra mered vetni szemeidet!

A fiatal ember vissza fordult. Szemei villámlottak. De türtöztette magát s parancsolt föllázadt indulatának.

— Komárom ur, — szólt halkán, tompán; — azt rebesgetik, hogy az én sorsomra jut Vagyon tekintetben nem igen lesz egymásnak mit szemünkre vetni.

A bürze-speculáns megvetőleg kacagott. — Ön bizonyos lehet benne, Lovász ur, hogy én nem fogom hordani a koldustárisznyát.

— Ön akasztotta nyakamba, — viszonzá a fiatal ember keserűen.

A bürze-speculáns megvető vállvonítással felelt.

— Meglehet. De az bizonyos, hogy nem veszem le önnek a válláról, hogy a saját vállamra tegyem. Közünk vége az ismeretségnak, Lovász ur. Akarja ön ezt végre megérteni?

Az utolsó szavak fenyegetőleg hangzottak. De a fiatal ember, úgy látszott, nem érti, vagy nem akarja megérteni. Közlebb jött egy lépést s csaknem könyörögve szólt.

— Komárom ur, ne taszítson el magától. En Helént szeretem. Isten a biznyságom, hogy senki sem fogja szeretni őt úgy, mint én. Miért akar ön elszakítani egymástól?

Komárom Lőrinc elutasítólag felelt. — Szerelem, alól nem lehet megélni. Ön tönkre jutott, önnek semmije. Minek önnek a feleség?

tik azon egyezmény, mely Chinával az opium behozatal tárgyában kötöttet.

Cross kijelenté, hogy nem tanácsos pert indiatni a „Pall-Mall-Gazette“ ellen azon czikkok miatt, melyeket a legutóbb a Londonban uralkodó erköstelenségre vonatkozólag közölt.

Vas művészet a müiparban.

— Kiállítási levél. —

Budapest jul. 14.

Asszonyom! Megengedte, hogy multkori kiállítási sétánkról egy tárczát írjak, amely se nagyon költői se nagyon prózai ne legyen. Ime élek a kedves engedélyvel s egyuttal a kikötött feltételeknek is igyekszem eleget tenni, már a mennyire az, kegyed által jól ismert tehetségemtől kitélek.

Sokáig kalandoztunk kedélyesen csevegvé a kiállítás területén és pavillonjaiban fel és alá, élénken nézegetve a tárgyakat, midőn kegyed hirtelen e szavakkal fordult felém. —

Eh, már annyira tele van a fejem ezzel a sok csillogó csecebecsével, hogy szinte szédülök bele. Mutasson nekem valami érdekesebbet, ujat hasznosat, a minőt nem láthatni még odabent a városban minden kirakatban.

Sorra kezdtem számlálni szappant, gyertyát, pléhfedőt, kocsikenőcsöt, csizmatalp-bőrt, mignem kegyed haragosan toppantott lábával s e szavakkal némitott el. Ugyan hogy beszélhet olyan ostobaságokat. —

Hát akarja látni a mázoló vagy vasművészetet?

— Mázolás is művészet, vas és művészet? Ugy látszik ön ma igen trifás hangulatban van, sokat tart az én hiszékenységemről.

— De asszonyom — akarom folytatni — azonban mást gondoltam s hirtelen e szavakkal állottam elébe: Akarja hát látni másat annak a szép vasrózsának, a melylyl a kiállítás megnyitására egyik jeles kiállítónk Stefánia trónörökösnet megajándékozta.

Emlékszik, hogy csapta össze kezecskéit, hogy ugrált örömben. — Igen, igen, vigyen oda, azt akarom látni. — A hitetlen ség le volt győzve, leverte azt az asszonyi kíváncsiság.

Elvezettem kegyedet az iparcsarnokba, Junger Gyula mulakatos kiállításához s miután erre engedélyt nyertünk beléptünk a díszes vasrózsát beleséjébe. Mint hivatásnak élő reporter és újságíró, azonnal átvetem a Cicerone szerepét.

Ime, nézze itt az ígért vas-rózsát: látott e már vagy viselt e ennél remekebbet? Pedig

S tovább akart menni, de Lovász Gyula erőszakkal visszatartotta.

— Hallgasson meg! — szólt könyörögve — Vagyonomat elvesztettem, dolgozni akarok, takarékos leszek; higye el ön, vagy bíldoggá tesszem Helént.

A bürze-speculáns boszusan felelt. — Ön azt mondja, hogy rólam is azt rebesgetik, hogy koldusbotra jutok. Jó. Hát olyan vót keresek, a ki engem tartson el s nem a kit nekem kell eltartani.

— Komárom ur. . .

— Egy szó, mint száz, én másképp határoztam. Ön visszakapja jegygyűrűjét s azzal vége köztünk mindennek.

— Ön Roll Szidor végett zárja be előttem az ajtót?

— Nem tartozom felelni önnek.

Az ifju egy pillanatilg mereven, sötéten nézett maga elé, azután ujra megszólalt s hangja oly tompa, oly rekedt volt.

— Ön engem a kétségbeesés szélére üzött Komárom ur; ne taszítson bele. Az isten nevére kérem ön, ne taszítson bele!

Komárom Lőrinc elfordult.

— Ne játszunk komédiát. Remélem ez volt az utolsó látogatás. Adieu!

Midőn szobájába ért, hevesen vetette magát a pamlagra s lázas gondolatok keringtek agyában. E találkozás a lépésön még jobban felkorbácsolta idegeit. Agya egy tömkeleghez hasonlított, melyben ezer gondolat nyargalt keresztül-kasul, de egy sem bírt kiemelkedni a tekervények közül.

Hideg és hőség futottak át testén váltakozva s minden ujj reszketett a pamlag vankosán.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A szerencse kereke.

— REGÉNY. —

Vértési Arnoldtól.

(Folytatás.)

Lehetetlen erről szólni is. Az asszonytigrissé válik s nem ismer többé kiméletet. Akkor még jobb mindjárt egyenesen a Duna hullámai közt keresni menekülést.

Megint az az ólomnehéz, homályos, borongós érzés nehézkedett agyára. Olyan fáradtnak, olyan zsidbadtnak érezte testét lelkét; oly jól esnék már megpihenni, akárhol, akárhogy.

Annyit hánytá vetette a sors, annyi izgalmakon és változásokon ment át, hogy végre erőt vett rajta az elbágyadás. Most, midőn már azt hitte, hogy biztos révpartra evezett be az élet tengerén, ujra kiteszítja a sors, ujra kell kezdeni a küzködést vihar és habok ellen.

— Erdemes is folytatni tovább, — mormogja csüggedt ajka. De azért még mindig lázasan ragaszkodik az élethez s nem akar megválni annak kényelmeitől.

— A föld alatt nincs pezsgő és dusan tarított asztal; az ember csak ott egy érzéketlen, rothadt tömeg és a férgek fogják megeenni.

A hideg borzongás átfutja Komárom Lőrincnek egész testét. Térdei reszketnek s feje inog.

— Még nem akarok meghalni; — mormogja lázasan.

Irtózza fordítja el tekintetét a haboktól. Megfordul és hazafelé megy.

— Haza vagy Roll Szidorhoz? Lábai tántorognak, habozva megy előre majd meg visszafordul. Határozottan megáll, aztán ismét elszánja magát és ismét visszaretten.

Kétszer is elmegy a bankár háza előtt, de nem mer belépni. A láz emészté belülről, égő ajka egészen kicserepesedik s bőrén még mindig hideg borzongás szaladzik át.

— Majd holnap, holnap — mormogja magában.

S hazafelé botorkál.

XV.

Mikor Komárom Lőrinc ur a lépésön fölfelé megy, egy kopottas ruhába öltözött fiatal ember jön kifelé. A bürze-speculáns dühös szemeket mereszt rá s kitör belőle az eltojított harag, a keserűség, a kétségbeesett ember lázas indulatossága.

— Nem tiltottam meg önnek, hogy még egyszer házamba merészeljen lépni? — kiáltott a dühölt rekedten.

A fiatal embernek sápadt, dult vonásain lángpirosság futott át.

— Menyasszonyomnál voltam, Komárom ur, — viszonzá zordonan.

Tekintete egy pillanatilg csaknem fe nyegetőleg fordult Komárom Lőrinc felé, aztán komoran földre sötötte szemeit.

— Menyasszonyánál? — riadt fel Komárom Lőrinc. — Önnek nincs e házban menyasszonya.

A fiatal ember fölemelte kezét.

— A jegygyűrű még itt van.

— Adja ide, — rikácsolá Komárom Lőrinc. — El fogjuk küldeni az önét. Adja ide ezt.

— Nem az önszavára, — viszonzá a fiatal ember komoran.

Videki megrendelések pontosan teljesítenek.

ez tiszta vas, abból az anyagból van készítve a mielőlt a parázshordó, vaslapát vagy a költök és szabadsághősök által annyira utált rabbilincs. Ott a szabadság lenyűgöző, itt a szabad haladás nagybecsű tényező. Hát mondja, nem művészet ez. — Hajdan — ezt a hajdant különben mának is vehetjük, az emberek azzal akartak imponálni, hogy drágaságok ragyogjanak, csupán aranyak, ezüstök voltak előttük értéke; a művészi érték csak a legújabb korban tudott az anyag fölé emelkedni s így tört magának utat az egyszerű fénytelen vas a műparában, lett művészi kezek alatt valódi művészetté s nyert helyet a szalonok és királyi termek díszítésében s ma már az ötvösség és bronzművészet remekeivel is tud versenyre kelni, de nézze vannak itt más apró dísz tárgyak is. Mily remekül vannak dobozítva e tükörkeretek, gyufa és gyertyatartók, konzolok, óra, szivar és arcztartók, asztali és függő lámpák, csillárok, nagyválasztékú kandalló garnitúrák, fényesre csiszolt asztalállványok, ékszerszekrények, a művészi alakítás és díszítés mindannyi remekei, melyek bármely előkelő szalon vagy boudoir eisztrágyai között helyet foglalhatnak.

Nézzé, nézzé, ezt a gyönyörű kis asztalt rá van írva megvette Schleichszatmári püspök.

Látom, hanem azt is látom, hogy kegyed nem hallgat reám, akkor tehát...

— Oh, nem, folytassa csak örömmel hallgattam, hisz ezeket a kedves tárgyak mind egészen újak előttem és ne vegye bókna nekem kellemesen tud előadni.

Köszönöm. Tehát ez a művészi asztalka a vasművészetnek egészen új neme, melyet Jungfer talált fel és alkalmaz először. E körül foglalás lombfűrészmunka s rajta egész vadászmenet van kidomborítva és kicsiszolva. Ezek a függőnytartók és kandalló garnitúrák bizonyára különösebben érdeklik kegyedet; ezek nyersen vannak kovácsolva, s azután pavidon s végre acélkefével tisztítva, mely eljárást szintén Jungfer alkalmazza először s ettől nyerne tárgyai oly szép csillogást fényt mintha ezüstök volnának. Itt vannak még e nagyszerű rácsozatok, butor és kapuvasalások és kézzel domborított kapudíszítések, de ezek ugye kegyedet nem érdeklik. Jó, nem terheltem vele; hanem úgy látom, ez a réz mesterember itt közepén jobban megnyerte tetszését. Ez asszonyom — ha akarja tudni — a rézlemez domborításnak remekét képezi, és a művészi alakítás tekintetében sokkal magasabb fokot áll, mint a bécsi Rath haus híres vasmestere.

Igazán, gyönyörű tárgyak szólt kegyed ösztöne bensőséggel, s bizonyára nagy kelendőseggel is örve denek. Mondja, hány házat szerzett már ezeköl Jungfer ur?

Egyet, asszonyom, a műhelyt, amelyben e remek tárgyakat, 150 munkásával együtt előállítja.

— Hogyan csak egyet?

— Igen egyszerűen. Jungfer nem a haszon utáni vágy, de az ambíció vezeti, hogy a műlakatosságot hazánkban a fejlődés és művészet legmagasabb fokára emelje s erre áldozza keresménye tetemes részét. Akar tényleget? Ime. Mikor a ferencvárosi templomot építették Jungfer egy 3000 frtos kaput ajánlott fel, csak hogy a templom egészen stíluszerű legyen s a várkerti bazar művasrácsoszatát oly olcsón ajánlotta, mint más gyárak az öntötteket, csak hogy a vertvaskezeségét bebizonyítsa. Igaz, hogy szép örökséget vett át dedáppa, nagyapja és atyjától, kik mind jeles lakatosmesterek voltak, de ő emelte azt oly fokra, hogy ma nemcsak hazánkban elsőrangú művelője a műlakatosság.

Mária, az orleansi hercegnő látványa.

— Hon találom Armand urat?

— Nem! de nem hinném, hogy soká késnek.

— Megengedi öt elvárom az ön szobájában?

— Minden bizonynyal! Kérem lépjen be.

Orómet fogadtam el Berta, a portás leányának meghívását. Ó szép volt, szeretetreméltó, beszédes és rendkívül művelt, mert minden tárczaczikket, a legtöbb regés esteli lapot elolvasta, mielőtt a házlakóhoz juttatta volna. A légszesz lángja már lobogott; az apa eltávozott volt, mademoiselle Berta himzett és az egész szoba oly igen kedélyes. Az asztalon állott egy egészen új szoborka, az orleansi szüzet ábrázolva; Berta e delután vette, hogy ágya fölé állíthassa. En a kedves, valódi női munkát, a hős arcz szende kifejezését, a karok, az egész test szüzes és jámbor tartását szemléltem.

— Nemde igaz? — mondá Berta

— Valóban.

— Hogy Mária hercegnő, Lajos Fulöp leánya készíté, talán csak tudja?

— Tudom!

— Ó igen nagy művésznő volt és szeretetreméltó egy nő — Lajos Fulöp legszeretettelőbb leánya. En többször láttam. Mon Dieu! mily kedves méltóságteljes arcz! Hogy emlékéit keblemen szüntelen fantartsam, negyvenöt soust adtam ki és Jeanne d'Arcot vettem; de egyszersmind az Orleanok emlékére is en general, ön tudja, hogy Fulöpista vagyok?

— Ugy? s miért?

— Miért? — Nos elvből! itt nincs semmi miért!

nak, de külföldi szaktekintélyek elismerése szerint a kontinensen is egyike a leghivatottabb mestereknek.

De ne mutasson unott képet, asszonyom. Jöjjön, változatosság kedvéért ránduljunk át a közeli királypavillónba, melynek díszítéséhez Jungfer szintén remek tárgyakkal járult. Ime a középtér nagy díszcsillárja, melyen a nyers vas és rézdomborítás összeegyeztetése először van szerencsésen alkalmazva, valamint a 4 fali csillár; a király szobájában levő, német renaissance stílyben tartott fekete csillár, valamint a lépeső lámpaállványai és lámpái, a középszoba nehéz kandallógarnitúrája, az ajtó és ablakzárak mind Jungfer dícsérik mestőriükül. A gáztársulat pavillónjában — ne féljen, oda már nem fogom elfárasztani, — csak megemlítem, hogy Jungfer ott is állított ki 5 szép vertvas lámpát s e papillonban ő az egyedüli magyar kiállító.

Es most befejezem előadásomat. Lássá, ezeket sem én mondtam el, hanem nálamnál érdemesebb, hozzá ért emberek s én csak az ő leírásukat tanultam el, hogy kegyednek a kiállítás e nagybecsű kollekciójáról referálhassak, melynek első rangú voltát legjobban bizonyítja az, hogy szak- és képes lapjaink méltónak találtuk azt képpen is bemutatni a művelt hazai közönségnek.

— Ön pedig bemutatta nekem színéről színe természetben; fogadja érte köszönetemet.

Felém nyújtá kezeikéit, melyeket én megcsókoltam s elváltam — a legközelebbi vizionlátásig.

Bolyongó.

Napi hírek.

— Aug 2-iki emlékünnepegy megartása iránt a kollegiumi felsőbb tanuló ifjuság tegnap értekezletet tartott s az ünnepegy rendezésére egy szűkebb körű bizottságot is választott.

— Hajumegye törvényhatósági bizottsága f. hó 27-én d. e 10 órakor a megyeház nagy termében rendkívüli közgyűlést tart a tárgy sorozatot legközelebb egész terjedelmében közölni fogjuk.

— A gyümölcs piac rég nem volt olyan ócsok, mint most. Egy hatosért egész három sárga barackot nyári körtét s megvet adnak. Ily igazán gyümölcsöző nyáron illik megemlékezni azokról is, kik elsősk hozták világ-résünkbe a gyümölcsöket. Legtöbbjüket a régi rómaiaknak köszönjük. A cseresznyét Lucullus hozta még Krisztus születése előtt félszázaddal Kis Ázsiából, Cerasumból (a mai Kerasunból) Italiába s onnan terjedt szét Európában. A barackot meg a rómaiak Persiából kapták, s ezért nevezték "melum persicum"-nak, persiai almának.

— Névmagyarosítás. Urbaschek Sándor nagyváradi illetőségű debreczeni lakos a vezetéknévét U r a i r a kért átválttatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— Rendőrségi statistika A f. év első felében a rendőség által különböző kihágásokért 514 egyvén lett tartóztatva, kik közül az illetékes járásbíróknak átadatott 42; a többinek ügye pedig a rendőség által elintézve.

— Arady Gerő színházunk új igazgatójának színtársulata, igen gyarló támogatásban részesül Esztergomban, folytonosan új ház előtt játszik a jeles társulat, noha a legjobb darabokat adják elő. Megfoghatatlan — írja levelezőnk, — hogy mikor a helyben állomásozó 26-ik ezred tisztikara német előadást rendezett, természetesen belépti-díj nélkül, a szinkör megtelt színpártoló közönséggel, most azonban, egy kitünő társulat folytonos defeczittel kénytelen küzdeni, és ha így marad, az igazgató nagy anyagi veszteséggel kénytelen a várost elhagyni.

— A Bethlen grófok kastélya debreczenben. A mi lapunk írta először, mult szombati számában, hogy a képzőművészeti társulat Tisza Kálmán min. elnöknek 10 éves jubileuma alkalmából díszalbumot fog átnyújtani, melyben a min. elnök élte nevezetesebb pontjai lesznek akvarellekben és olajfestményekben lefestve s e végből Mészöly Géza és Greguss Imre Debreczenbe utaztak, oly czélból hogy itt és ennek vidékén a Dégenfeld grófok birtokain és Gesztón az album számára vázlatokat készítsenek. Ezen hírtünk a fővárosi lapok azonnal átvették és határozott számokban is kifejezték, hogy Debreczenből, a téglaári parkból, melynek kastélyában „különösen túlté ifju korát” a miniszterelnök, öt képet fognak készíteni. Emellett tesznek egyúttal a Bethlen grófoknak, Debreczenben levő kastélyáról is, ez az, a miért most ismételjük amaz újdonságunkat. A debreczeniek semmit sem tudnak arról, hogy valamelyik Bethlen grófnak kastélya volna városunkban. A lapok talán Dégenfeld, vagy Bekk kastélyt akartak mondani; ilyent már inkább találunk, habár ezen nevet viselő házakat a debreczeni civis sohase nevezte kastélyának.

— Hangverseny. Egy véletlenül bejött akadály miatt „Jeremiás siralmait” című bohózat helyett Kisfaludy Károly „Gyilkos” című egy felvonásos vígjátéka kerül színi a Koronában. De hogy a n. é. közönség mennél nagyobb élvezetben részesüljön Kállai Ferenc ur, a budapesti orsz. zene akadémia végzett növendéke „Faus” ből egy fohászt; Lahor királyból egy áriát s magyar népdalokat is énekel, mely tulajdonképen az előadást is berekeszti. Zongorával kísérni fogja Steiner Sándor ur, ki a jótékony czél iránti tekintetből s egy est szórakoztatásáért a közönségnek, vállalta magára e terhet. Kérjük a n. é. közönséget, hogy jegejék előjegyzését tegye meg, mivel hely aligha fog maradni. Orvendünk kell valóban, hogy a jótékonyczélért ennyire lelkesül a közönség.

— Lovarda, állatsereglet. A látványosságoknak bőiben lesznek a kánikulában. Itt van már Kludsky szép és gazdag állatsereglete, melynek tavaly olyan sok látogatója volt, a mit mégis érdemelt. A menaszéria holnap már látható lesz. Cirkusz is jön. Enders czirkuszigazgató, ki most Aradon állomásozik, távirati uton kért engedélyt előadások tartására. Az engedély megadatott számára. A jövő héten ez is itt lesz.

— Elveszett egy parányi, fekete színű rattlerkutyá. A szives megtaláló jelentkezék Dr. Saárosi László orvos ur lakásán, N. Várud utcán 2083. sz. alatt, hol illé jutalomban részesül.

— 1500 frtos rózsá. Londonból írják a következő érdekes esetet: Marlborough herceg nemrég egy fiatal hölgy kíséretében meglátogatta Cowies műkertész növényházait. A hölgy nézegetik a szép virágokat, a hölgy egyszer csak csudálkozva fölkiált — és megáll egy lilaszinbe játszó nagy rózsá előtt. A herceg udvariansan lépeli a virágot és átnyújtja kísérőjének. Másnap számlát kap a kertésztől, ahol ez 1500 fontot számít fel a rózsáért. A herceg nem akarta a nagy összeget megfizetni, s ezért aztán Cowles beperelte. „Az a rózsá, szólt a műkertész, legszebb je vost egész gyűjteményemnek. Csak tíz esz

— Tüstént felvilágosítom; ön idegen s mint látom, ezt nem tudja. A Louvre két részre van osztva, melyek egyike az ó, másika az új ódonosságok tartalmazza.

— De mily különbség van e közt?

— Tehát az ódonosságok az ós idöböl, szent Lajos s még előbbi korból valók és régi házakban találattak. Az új ódonművek pedig a kormány rendeletéből készítettnek, mint például Pradier vagy David d'Argens uraktól.

— Ah! — mondám, — most már értem; tehát a hercegnő is készített ilyféle ódonműveket?

— Dehogyan! — mondá Berta kissé türelmetlen s csodálkozva együgyűségem felett — hisz ez nem illett volna egy demoisellehez.

— Es miért nem?

— Tehát mert az ódonművek meztelenek. A hercegnő csak skulpturákat készített, milyen ez a Jeanne d'Arc — skulpturákat — érti, ezek már öltözött ódonosságok. Ez a különbség ódonmű és skulptura között.

— Ah! most már értem. Boesánat, hogy balga kérdéseimmel megszakasztam; kérem, folytassa.

— Egykor eszébe jutott a hercegnőnek az ódonműveket fáklavilágul megsemmélni. Ez pompásan tetszett neki és feltevé magában, többször éjjel visszajönni és fáklavilágul tanulmányozni. De a király Lajos Fulöp, ki igen gondos apa volt, nem engedte meg ezt, mert, mint ő mondá, a hideg termek éjjel és a márványkövek társasága könnyen árthatnának a kedves Mária ugyis gyenge egészségének. De a szegény hercegnő nem nyugodott meg ebben, mert ilyenek a művészek; a mit egyszer mint szépet állítanak maguk elé, azt el is kell nyúzniok.

teudei kísérletek után sikerült azt a szinkörnyalatot producálnom. Ki tudja, mikor fog megint sikerülni! — A herceg elkeseredetten kiáltott fel: „Valamivel szötebb vagy világosabb, az mindegy, De a 150 font!” Csak hogy hiába szabadkozott; az akarték megaplapították az illető példány ritka voltát s a bíróság valóban elítélte a herceget a 150 font megfizetésére. Mikor kihirdették az ítéletet, Marlborough herceg haragosan odaszólt a bírósághoz: „Ez a legjobb módja annak, hogy leszoktassanak egy szegény embert a udvariaságról.

— A choleraoltás titka. Francia tudományos körökben igen rossz néven vették dr. Ferrantól, hogy a choleraoltás titkát nem akarta a hozzá jött francia kitünő orvosoknak megmagyarázni. Dr. Gieber, kit a francia kereskedelmi miniszter küldött a Ferranhoz, szintén azt jelenti, hogy dr. Ferran nem akarta őt beavatni titkába; nézeteszerint dr. Ferran a choleraoltást pusztá pénzeszerzési czélból folytatja. Ezen jelentés ellenében dr. Ferran a következőket sürögnyögöta „Journal des Débats”-nak: Határozottan tiltakozom dr. Gieber túlzott állításai ellen, miket az oltásokért kért díjakról közölt. En több mint 20,000 oltást végeztem ingyen nevezetesen Alcira, Benifaro, Pnig et Carcagente városokban, a mit bebizonyíthatok. Az alcirai szegényeknek átengedtem azt a 6000 francot, mit a kormány nekem felajánlott. Benifayóban a városi tanács által megszavazott jutalmat a szegényeknek engedtem át és ingyen végzem az oltásokat a körházakban és közintézetekben, valamint a hadsereg tagjainál és a szegény embereknél. „Brouais” állításai ellenében dr. Ferran ezeket írja a „Figaro”-nak: „Korántsem vonakodtam eljárásom helyességét kísérletek által bebizonyítani. Nincs abban semmi titok és a párisi tudományos académia apr. 13-iki levelemből megismerhette eljárásomat. Ajánlkozom, hogy kísérletekkel bizonyítom be annak helyességét, de visszautasítottam.”

— A gazdaközönség figyelmébe. Nagy fontosságu hírt közölhetünk a hazai gazdaközönséggel. A 60-as és 70-es években oly híressé vált Vidats-féle gépek és gépek, melyek az egész országban annyira el vannak terjedve, hogy alig van gazdaság, amely ilyenek nem bírna, legközelebb új kézbe mentek át. A Schlickele gyár gazdasági osztálya ugyanis megvásárolta a csödtömegtől az összes Vidats-féle mintákat (Modelle) s ezentul a saját gyárában azokat is fogja gyártani, ugy, hogy a híres Vidats-ekék, egyéb Vidats-féle gépek és azok összes pótrészeit, ezentul az eredeti Vidats-féle minták szerint készíve csak a Schlickele gyárban Budapesten lesznek kaphatók.

— Egy karperecz története. Egy ma, kinek a szobák rendezésével ép sok dolga volt, leánykáját oda ültette az előszoba kerevetére, s kezébe adott egy fényes karpereczet, hogy játszék vele. Benyitott azonban egy kóbor ember s megpillantva a kis leánykánál a fényes tárgyat kikapta a kezéből s futott vele le a lépcsőn. A mama aztán halva a gyerek sírását, kiszalad s látja, hogy nincs a karperecz. Keresi a család, de nem találják sehoh. „Hát hova tett d?” „Elvitte egy bácsi. Na, akkor vége van. De jön ha zára ebédre a férj s elővéve zsebéből a karpereczet, kérdi: „Hát ez a mi jószágunk hogy jutott tolvajkézbe?” Az asszony örvendően kérdi: „De hát tiedbe hogy jutott?” Elmoldomja aztán, hogy hazajövet az utcán egy ember ajánlotta neki megvételre. Rögtön ráis-

— Nem tudom. Hát kérj ta leseg: „A könyv mind enyit, amab azt nem m

— Pé tékkel rend gositást — sz

— elött a pes czára a tem nicha Feret ki Jakabot megsebesit történetet. rette a leá már ki is a leány at nem lesz töle. Ekk más leán levelett ka ná fel az leit s egy anya tová ismét elhio ha meg sz este a házi a lányra s. Az ifjut p bovicz k szintén ig hogy nem számára. leiket is. tette csak azt monde elvonné n hozzá me ja lebeget vádbeszéd tat egy é

— cimzett este finon dagonként jobban m mellé jó

— Deh

— Szó junius 30

— A m

— Pestre.

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

—) A

erült azt a szinár...
tudja, mikor fog...
150 font! Csak...
szegény embert az...
titka. Francia...
rossz néven vet...
cholerazoltás titkát...
francia kitűnő...
Dr. Gieber, kit a...
szakter küldött dr...
anti, hogy dr. Fer...
titkára; nézete...
bolást pusztá pénz...
Ezen jelentős el...
szeket sürgönyöz...
nak: Határozot...
szult állitása...
díjazásról közölt...
végzetem ingyen...
Paig et Carac...
szerezhetők. Az...
edtem azt a 6000...
pekem felajánolt...
szek által megszava...
nek engedtem át...
ekát a kórházak...
amint a hadsereg...
berékénél. „Brona...
tan ezeket írja a...
vonalakodtat eljá...
által bebizonyít...
ok és a párisi tu...
13 évi levelemből...
Ajánlkozom, hogy...
annak helyessé...
ég figyelmébe...
polhatón a hazai...
és 70-es években...
féle e kék és...
országban any...
orszáig van...
nem bírna, legkö...
A Schlick-féle...
gyanis megvása...
szes Vidats...
szentel a saját...
partant, úgy, hogy...
Vidate-féle gépek...
szentel az eredeti...
késítve csak a...
ben lesznek kap...
rténete. Egy ma...
sével ép sok dol...
ette az előszoba...
egy fényes harpe...
nyitott azonban...
utva a kis leány...
apta a kezéből s...
nama után bal...
s letja, hogy...
se eddigi, de nem...
ut d... „Elvitte...
van. De jón ha...
sebeből a harpe...
jusságunk hogy...
essony Örvende...
utott? Elmond...
utóan egy em...
te. Rögtön ráis...
it meg tervének...
lelelt haragját a...
mpát viva, éjjel...
a Tullerákban...
reba ment. — A...
az ajtókat és ő...
s ódonágok kö...
vetlen lámpa vi...
ék ki...
egyszerre beszé...
ta — kezdődik...
etalálom! Az...
haldokló kol...
gerál lengrott és...
s kenei magnot...
osthenes szóno...
at beszél ön itt!
— legyen eszes...
herzegedő lám...
szobrot s át...
meg egy viasz...
lyet számára a...
vessző rajolni...
ami padra vagy...
volt, igen késő...
s az idő mindig...
lga elaludott és...
on ott hortyogni...
ell adom, hogy...
ságában Mária...
ép azon részén...
Károly birt lak...

mert, kezébe vette s rá kiáltott a tolvajra: „Gazember! hol vetted? Hisz ez a feleségemé, én ajándékoztam neki tavaj!” Nosza, a tolvajnak sem kell több, fut a merre lát, s az igaz jószág a férj kezébe marad. Csak az a kár, hogy a sors szeszélye nem ismétli gyakrabban ezt a véletlen történetét.

Szerencse a szerencsétlenségben:
A napokban nem messze Debreczontől, az észak-keleti vasut egyik vonatán egy fiatal nő a kőpé nyitott ablakában kikönyökölve szemlélte a homok-buczkós vidéket, mely bizony egyhangú kopár színével nem valami sok élvezetet nyújthatott a miutazónökszemelőnek. Talán nem is a szegény vidéket bámulta. Inkább a mult idők, fiatal nőről lévén szó, jobban mondva a tegnapi örömeinek édes emlékét merültek föl előtte, vagy a szebb jövőn ábrándozott. Ki tudja?! Elég az hozzá, hogy a kis ábrándozót, ha csakugyan ábrándozott egyszer csak borzasztó való ébresztette föl. A kőpé ajtó kinyitott s a nő éles sikoltás mellett lebukott a sebesen robogó vonatból a vasuti töltés lejtőjére. Az utasokat hideg borzadás futja át. Roppant zajt csapnak, hogy hallja meg a vonatvezető. Még meg sem áll a gőzös, mikor már a kibukott nőt talpra állani látják. Olyan szerencsésen esett ki, hogy a közös ijedelemnél egyéb baj nem történt.

A nagykunsgai középiskolák jövője. Az öt kálvinista nagykunvárosban két év. ref. algymásium áll fenn. Az egyik a karcsigai, másik a kisujszállási 6 osztályu gymnasium. — A jelen szervezeten az országos középiskolai törvényeknek egyiksem felel meg teljesen s hogy államsegély nélkül tovább is fenállhasanak fentartóknak újabb áldozatokat kell hozniok. Es a derék kálvinista kunok ezen áldozatokat meg is hozzák. Karcsig az ev. ref. egyháztanács és közbirtokosság mint bennünket értesítenek kimondta, hogy az ottani gymnasiumot mindenáron fenn kell tartani. A kisujszállási presbiterium hasonló látározatot hozott. A jelenlegi 5 rendes tanár helyett jövőre már hatot alkalmaz s egy 7-ik rendes tanszék feállítására is kilátásba van helyezve. Tavaly Kisujszálláson 87 tanuló járt a gymnasiumba.

Házassági hőmérő. Hétfőn: sűrű, átláthatlan köd. Kedden: felhős, hideg idő. Szerdán: hőmérőnk a fagypontra allott, fokozott nagyobbodó hidegség. Csütörtökön: a nap vérvörös színben kél fel, minden előjel viharra enged kövkeztetni. Pénteken: reggel kitor a vihar, menydörög és villámlik, később derül ki kezd. Szombaton: reggel sze ide n moolyog a nap, de este felé ismét villámlik és dörög. Vasárnap: újjas szél lengedez, reggelinél az idő kiderül, este ismét vihar és földrengés. — Egy elkeseredett férj.

Hiányos szakácskönyv. Feleség: „Nem tudom mit főzök ma ebédre?” — Férj: „Hát kérj tanácsot a szakácskönyvtől.” — Feleség: „Ah, hagyj vele békét! A szakácskönyv mindég csak azt mondja: végy ebből enyit, amabból ennyit: de hogy honnét vegyem azt nem mondja meg.”

Pénzbeszedő, ki megfelelő biztosítékkal rendelkezik alkalmazást nyer, felvilágosítást ad szíveséggel e lap kiadóhivatala

Szerelmi bűnpürt tárgyal tegnap előtt a pestvidéki törvényszék. A hőség dacára a terem egészen megtelt. Vádolt Helmi Ferenc volt, szöke élénk fiatal ember, ki Jakabonics Ilkát szerelmi elkeseredésből megsebesíté. Nyugodtan beszélte el most a történetet. Öt évvel ezelőtt Váczon megszerette a leányt s ez is őt. Megkérte kezét s már ki is volt tűzve az esküvő ideje, midőn a leány anyja kijelenté, hogy a házasságból nem lesz semmi. A leányt el is idegeníté tőle. Ekkor ő elkeseredésében megkért egy mást leányt, a kit nem szeretett. Ekkor levelet kapott Ilkától, ki kérte hogy bontaná fel az új frigyét, majd ő kiengesztelti szüleit s egymáséi lesznek. S felbontá. De az anyja tovább is ellenzte a viszonyt s a leány ismét elhidegült. Hiába kérte, hiába járt utána, ha meg szólítá nem felelt. Elkeseredve egy este a házuk kapujánál forgó pisztolylyal lött a lányra s a golyó ennek jobb vállába fúródott. Az ifjut pedig másnap reggel elfogták. Jaka: bovic k. a. ki dívatosan öltözve jelent meg, szintén így beszélt el a történetet. Bevallá hogy nem kívánja büntetését s kegyelmet kér számára. A jogzó felolvasta szerelms leveleiket is. A tanak azt vallák, hogy az itjúnak tette csak elkeseredésből eredt. A vádolt is azt mondá, hogy most is szereti a leányt s elvonná nőül. A leány pedig azt, hogy ő meg hozzá menne. Szóval Amor rózsaszín zászlója lebegett az egész tárgyalás fölött Véd és vádbeszéd után azonban a bíróság a vádoltat egy évi börtönrre ítélte.

Kainráth Antal „Csokonaihoz” címzett csapó-utczai veudéglőjében szombat este finom malacz tokány lesz nagy és kisdagonkint meg rendelhető, mely hogy annál jobban megtehessefa hatást, gondoskodva lesz mellé jó behűtött fehér és veres borokról is.

CSARNOK.

Debreczen multjából.*

— Néh. Tamásy Károly halála alkalmából. — Szomorú emlékezetű Debreczenben 1849. június 30. napja. A magyar kormány visszaköltözött Budapestre. A számtalan idegen ott hagyta

Debreczent, de a fogoly német katonatisztek ott maradtak. A szolnoki, isaszegi, s több dicső osztrákban, valamint Budavár bevételé alkalmával elfogott különféle rangu német katonatiszt nagyrésze ugyanis Debreczenbe volt belebevezve.

Tisztesseges bánásmódban részesültek. Ők is eszdesen viselték magokat addig, míg az orosz hadsereg közeledésének nire nem terjedt. Tseodajeff tábornok vezénylete alatt, a védtelen Debreczen ellen körülbelül 20.000 emberből álló orosz had küldetett, mely már Nyiregybánál volt. E rémhír kétségbejítő hatású volt a lakosságra, ellenben a fogoly tisztek vérszemet kaptak tőle. A nagy erdőn poharakat ürítettek az orosz zárra, az osztrák néphimnusz énekelték s általában kihívó viseletet kezdtek tanusítani.

A magyar kormány elfeledkezett róluk s csak a legutolsó órában, jun. 30-án érkezett egy rendelet, mely szerint a főváros felé kellett őket szállítani.

Szombat nap volt, déltájban. Besze János a városháza előtt éppen négyülést tartott és leginkább napszámokból álló hallgatói elkeseredettségét egész fanatizmussá fokozta. Ez alatt a fogoly tisztek, ugyancsak a piacon a kis templom előtt gyülekezni kezdtek s podgyászokkal együtt helyett foglaltak a számukra kirendelt szekereken, melyen Szoboszló felé készültek vonulni.

Ekkor a felzigatott piaci néptömegben azon gyanu támadt, hogy az utra induló német tisztek — kiket uri módon még székereken kell szállítani, — utközben a szekereket le akarják ölni, hogy magok az orosz táborba mehessenek.

Poroszlai Fridrik polgármester, hogy a megzavart csendet helyreállítsa, többek magával a dühöngő sokaság közé ment. De az okos beszéd nem használt, őket is honarúlnak nyilvánították, sőt a népszerű szenátort, Nagy Mihályt tetleg is bántalmazták. A neki vadult nép közül az előljárók, mivel életük is veszedelemben forgott, a városházára menekültek, mire oda künn beállt a fejtelenség.

Volt akkor a városban rendőrfőkapitány, alkaptány, kormánybiztos, teparancsnok, lovas nemzetőri őrnagy, gyalog nemzetőri őrnagy és sok más tisztségviselő, a kinek e valóságos órában kötelessége lett volna helyt állani. De senkinek sem jutott eszébe a veszély elfojtására valamit tenni.

Egyes egyedül Tamásy Károly gyógyszerész, ki akkor a gyalog nemzetőség tizenkettedik századának századosa volt, birt anyai bátorsággal, hogy a tömeg megfélemezésére kísérletet tegyen.

A felbőszült nép, mely nagyrészt falusi napszámokból állt a fogoly tisztek szekereit körülvette, elindulni nem engedte, a tiszteket a szekérről lerángatta. Három szép fiatal tisztt futással akart menekülni. Ezeket a piaci kut közelében öbötökkel és kapafokkal agyonverték, még halálok után is soká ütötték verték testöket.

Tamásy Károly, kinek gyógyszerészertára a piacon éppen ott volt, hol e szomorú eset történt, az ajtóból látva a csöcselék nép dühösségét, felvette nemzetőr ruháját. A század gyűlöhelyére sietett s megtalálva a század dobosát, dobot veretett.

Mig az ádáz néptömeg az agyon vert három tisztt halottestét nézte, vagy látni akarta, a többi tiszteket figyelembe se vette. Ezt felhasználva, a szerencsétlenség elmenekültek.

Debreczen polgárainak dicsőségére mondva, a menekülők minden házbán oltalmat találtak. A hova bemekültt valamelyik, ott az utca-ajtót utánuk bezárták eltorzszolták s ha kellett, ostromot állottak ki a házbeliak, a hozzájuk futott idegen miatt.

Az egész városban nem volt egyetlen házi gazda sem, ki e nehéz órában, midőn oly könnyen meglehetett a hazaá uló czimet és halált érdemelni, — őket házából kiutasította vagy kiadta volna! Pedig e szerencsétlen fogjok legközelebbi kihívó magukviselővel a polgárságban is méltó ellenszenvet kelteettek.

Tamásy Károly nemzetőri százados több házt elé, hol menekülőket tudott, öröket rendelt, ő mihelyt vagy nyolcvan nemzetőrt látott a gyűlő helyen, azonnal a zendülők megtámadására indult, utközben a nemzetőröket kellőleg felbátorítván.

Legnagyobb veszedelemben a Kádas-utca volt, hova sok tisztt menekült. A nemzetőség oda sietett s az utcázt kaszás, kaptás, mezitlábos néptömeggel tömve találta, mely orditozva kiáltott: „Üssük agyon a hazaárulókat!” A százados kiáltott: „Század vigyázz! szuronyt szegezz! rohamra! sebes lépéssel indulj!” „Éljen Kossuth Lajos!” kiáltással és élükön a századosal rohantak előre. A roham sikerült; a gyilkos szándéku csöcselék szét volt szórva. A Kádas-utca egyszerre üres lett, de a földön ott feküdt több német tisztt; egyrésze véresen, sulyosan megsebesítve. Ha a százados oly gyorsan nem jár el, ezek egytől egytől haltak volna meg.

A Kádas-utczán sok tisztt volt a házakban elrejtve, mely házakat a kirendelt nemzetőrök önfeláldozó vitézséggel oltalmazták. A szerencsés kezdet felborítá a tizenkettedik század emberét. Az itt megmentett tiszteket, kik körülbelül huszonegyen voltak, középre vevén a lelkes nemzetőr század és derék századosa, tovább folytatta a nehéz munkát, a piacon. A széles piacz tele volt

dühöngő sokasággal, mely a zárt sorban haladó vagy éppen rohanó fegyveres csapat előtt tágtult ugyan, de ismét összecsoportosult.

A megszabadított tiszteket a városház nagy termében helyezték el, hol a felrendelt sebész sebeket bekötözte.

Ekkor a század egyrészt a városház kapuja védelmére visszahagyván, a százados a többi nemzetőrrel megindult szétkergetni a zendülő csöcseléket, s folytatni embermentő munkáját.

Buzgólkodása nem is maradt siker nélkül, mert esteli nyolcz órára már több mint nyolcvan fogolytisztt volt a városháza nagytermében összegyűjtve. Némelyik közülök, minthogy a nép nem ismerte őket, magament fel a városházára, megtudván hogy ott nemzetőrök védik az osztrák tiszteket, némelyik pedig egyenkint gyalog ment Szoboszlóra. De a legtöbbit Tamásy Károly és nemzetőrei kísérték fel a városházára. — Több megható jelenet fordult elő s a következő epizod köztudomású tény.

A piacon egy osztrák tisztt levettek a földre. Fiatal neje volt. Ez ráborult és sirva könyörgött az üldözőknek. A férjére mért ütéseket saját testével fogta fel, és miatta nem férhettek jól férjéhez. Ekkor érkezett oda Tamásy Károly másodmagával. Legelőbb is leszedta a durva tömeget; azt mondta: nem nemes szívü magyarok, hanem gyáva rosz bitangok, kik ezrivel nem szégyelnek egy fegyvertelen embert ártatlan feleségével együtt meggyilkolni. Karonfogta a vérző tisztt. Kiséreje, Barza Lajos pedig a tisztt feleségét és kivezette a tömegeből. E tisztt tüzér kapitány volt és Henci alatt Budavárában szolgált. A meglepett nép egy része éljant kiáltott a szabadítóknak.

Ez nem egyedüli eset volt, mikor a lakadásban levők nemesebb érzelmeire hivatkozott Tamásy, Többször történt e napon, hogy egyeseket az ellen táborából megtértített. „Az Isten szerelméért, kedves barátom! Mit akar magának nem ott van a helye, maga ide tartozik mi közzénk! Ily és ehhez hasonló kérésekkel igyekezett, a kit csak lehetett, észre téríteni. E tapintatos modorának lehet köszönni azt is, hogy lassankint a többi nemzetőrszázadok legénységéből is csatlakoztak egyesek az ő századához. A többi tizenegy nemzetőrszázad az egész idő alatt nem rukkolt ki.

Este kilencz óra tájban ismét nagy zaj hallatszott a városháza előtt. Új népcsoportok érkeztek oda, kik nemcsak a tiszteket és hazaárulókat, de a városház kapuját őrző nemzetőröket is agyon akarták verni. Az egész század ott volt és nyugodtan várta a támadókat. A támadás nagy orditással történt, de siker nélkül. Ellenben a százados, Tamásy Károly észrevevén egy alkalmas pillanatot, a század egy részét egész eszdesen rohamra szállította fel. A kirohanás oly hirtelen és oly erővel ment végbe, mintha villám csapott volna le az égből a vérszomjas tömegebe a támadók egészen szétlöttek.

Azonnal ismét csendes lett a város. A népszendülésnek vége volt. Minden városi lakos élete és vagyona ismét biztonságba volt Rablás, gyujtogatás nem történt.

A városi tanács tekintélye és hatalma ismét helyreállott; és Debreczen város jó hírneve, becsülete a müvelt világ előtt csorbát nem szenvedett.

A fogoly német tisztek élete is megmaradt, azon három kivételével, kik legelőször gyilkoltattak le. A mindenről gondoskodó százados és nemzetőrszázada attól tartván, hogy e véres események másnap ismétlődhetnek, de a megszabadított osztrák tisztek is minél előbb távozni kívánva Debreczenből elhatározta, hogy egész eszdesben éjjel gyalog Szoboszlóra kísérik a foglyokat, a mi a városi tanács engedelmével valóban megtörtént.

A déli két órától esti kilencz óráig tartott nehéz küzdelemben kimerült nemzetőrszázad még ezen fáradságra is vállalkozott. Éjjelkor indultak el Debreczenből, szakadó esőben és reggeli öt óra után Szoboszlóra érkeztek hatvanhat osztrák tiszttel és öt nővel. Köztük volt az említett tüzérkapitány neje is, ki hősi kitartással gyalgolt a szakadó esőben a nemzetőrökkel. A hátramaradt husz sebesült tisztt, a Szoboszlóra való elindulás előtt, minden zaj nélkül eszdesen a honvéd-kör házba kísérték a nemzetőrök. Ott honvédő orvos akkor dr. Rakita volt, ki most is él Budapesten s mint Rókus kórházi elosztály-főorvos gyógyítja beteg embertársait.

Doktor Rakita a kórházban elhelyezte az átadott osztrák tiszteket és mindenik tisztt ágya mellé egy honvéd egyenruhát tétetett, hogy ha ismét másnap baj találna lenni, a nép fel ne ismerhesse őket.

Ha a dühtől megvakított nép az osztrák tiszteket akadálytalanul legyilkolta volna, ki tudja, nem jutott volna-e Debreczen is a szerencsétlen Losonez sorsára?! Ha kellő időben meg nem fékeztek, ki tudja, hogy a gyűlévész csoport a német tisztek legyilkolásával beérte volna-e? Valóban oly gyilkolás, rablás, gyujtogatás következhetet volna be, mely a nagy Debreczenbönkre tette s forradalmunkat meggyalázta volna. Es mindettől egy bátor polgára, a nemrég elhunyt nagy résztt meg közt elmentett Tamásy Károly mentette meg az elföld nagy magyar városát.

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.)
BUDAPEST július 16. Reggel a délmagyarországi tanító egyesület 300 tagja megérkezett a kiállítás megtekintésére.
BECS. július 16 Hirlik, hogy a háromcsászár találkozás az idén elmarad.
BECS az esküdtszék ma megkezdte a Zsupanszky zombori ügyvéd perének tárgyalását, a ki az osztrák földhitelezézetet hamis okmányokkal akarta megcsalni. Zsupanszky e családi kísérltetet beismeri, de tagadja, hogy a budapesti hitelintézetet ő csalta meg.

VASUT.

Debreczenből indul:

B.-pest—N.-Várud felé	d. e. 9 ó. 15 p.
" "	d. e. 11 ó. 57 p.
" "	este 9 ó. 39 p.
Szatmár felé	d. e. 4 ó. 54 p.
" "	d. u. 4 ó. — p.
Kassa felé	d. e. 9 ó. 25 p.
" "	d. u. 7 ó. 31 p.
" "	m. á. v. indh. reg. 7. ó. 2 p.
" "	m. á. v. „ d. u. 4. ó. 30 p.
Nánás felé:	vásártérről reg. 7. ó. 14 p.
" "	d. u. 4. ó. 42 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről	évk. regg. 4 ó. 26 p.
" "	d. u. 3 ó. 48 p.
" "	este 6 ó. 47 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 39 p.
" "	este 8 ó. 58 p.
Kassáról	d. e. 8 ó. 15 p.
" "	este 6 ó. 50 p.
Debr. vásártér	d. e. 8. ó. 46 p.
" "	d. u. 6. ó. 16 p.
Nánásról:	m. á. v. indh. d. e. 8. ó. 55 p.
" "	d. u. 6. ó. 25 p.

Felolvas szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértes Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

III.
Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Veisz Mózes végrehajtónak Kovács Andrásné végrehajtást szenvedő elleni 200 frt. tőkővetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a kir. járásbírószág) területén levő és Debreczen városában fekvő a 4833. számú tjkvben A + 2116 hrsz. házra 1523 frt, továbbá 9706 hrsz. ujosztásu szántóföldre 38 frt, kikiáltási árban mindkét ingatlanra az 1881. évi 60 t. cz. 156 §-sa alapján egészben elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi augusztus hó 10-dik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék árverésén termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1801. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett ár olyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszter rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpariban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1885. évi június hó 8 napján.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Balogh Imre Barcsay
h. elnök aljegyző.

* A „Pesti Napló”-ból.

KÉSZ NŐI RUHA és DIVATÁRU RAKTÁR.

STERN IZIDOR

DEBRECZEN. FŐPIACZ Dr. Ujfalussy ur házában,
Kaszanyitzky ur porcellán kereskedésével szemben.
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
üzletemet

tetemesen megnagyobbítottam

és képes vagyok a legnagyobb igényeknek megfelelni.
Ajánlom dusan felszerelt raktáromat divatos kelmékben, creton, toil,
fehérneműk rövidárak és szabókellékekben, ugyszintén futó szőnyegekben
és minden e szakmába vágó czikkeket.
Ruhák és felöltők mérték után pontosan és gyorsan eszközöltenek.
A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Stern Izidor.

KÉSZ FELÖLTÖK és NŐIBUNDÁK,
carlo (muff) nagy raktára.

VÁLLFÜZŐ (miede) NAGYVÁLASZTÉK

DEBRECZEN. FŐPIACZ D. Ujfalussy ur házában.

1885

MECHIVÁS.

A FOLYÓ ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLITÁS ALKALMÁBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

V. VÁCI KÖRÜT 80. BUDAPESTEN és VÁCI KÖRÜT 63. SAJÁT, FÜLÖN É CZÉLEKA ÉPÍTETT HELYSÉGEIBEN, EGY RENDEIVÜL DUSAN ELLÁTOTT

GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLITÁST

BENDEZETT BE.

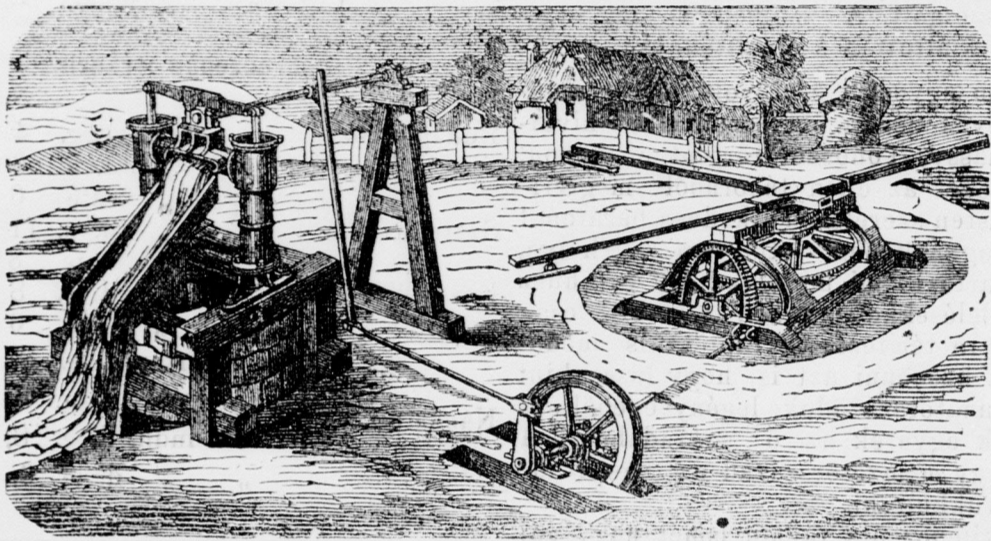
melynek szives megtekintése az érdeklődők tisztelettel meg-hívotnak.

1885

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ- és MAGAN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYÁSZJELENTÉSEK LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legutányosabb árakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Szerkesztős
Fiac. SIM
háza
HIR
díjazást pénz
valamint a
minlen közle
Bérmertelen le
XII. é
Deb
n-
dasági kieg
szág s Aus
nyékát, a
kozai má
érdekbeli
sára, s a p
azon zászló
hadjárataban
Minde
nunk kell,
belátható,
esetőségei
megnehezít
megeléged
az e lentél
jóakaratot
kormány
nagy érd
minél simá
tató módo
tik, mind
monarchia
nyeinek j
bár ilyen
parlamentj
egyik sem
a közgazd
közjogi vit
nehezítőne
ugyan ak
vámterület
hangoztat
mely tiszt
zéférfa
nem látják
érdekében
viszonyain
ütöző s
teljesedési
Ausz
sebség a
következe
némely m
mig a ko
servatív n
bevägő ke
tartja azo
A „Deb
A
Láza
s mégis b
ségbeesés
kant élbe
Öt f
Miért ne
ért nem n
Roll Szid
S fő
ember, a
Komáry u
- R
ilyen kéts
Az é
pillákra,
lélekre. u
Lőrincz u
Füle
mintha sz
- R
a kinlódó
S ki
alá, hogy
totsága.
Regg
mint a ki
araza oly
volt szem
rel átfuto
Nag
de sokkal
Bármily
merő dac